

عنوان : « اهمیت حفظ بنیان خانواده »

قسمت روحانی

۱. مناجات (از مناجاتهای مربوط به موضوع برنامه استفاده شود.)
۲. نصوص مبارکه حضرت عبدالبهاء (پیشنهادی)

قسمت اداری

۳. اعتدال
۴. نکات مهم جهت تقویت و تحکیم خانواده
۵. زندگی خانوادگی بهائی
۶. دو حکایت از حیات جمال اقدس ابهی
۷. شور و مشورت و پیشنهاد

قسمت اجتماعی

۸. برنامه نوگلان بوستان الهی (به انتخاب نونهالان)
۹. تنفس و پذیرائی
۱۰. مناجات خاتمه (به انتخاب جمع)

۲. نصوص مبارکه حضرت عبدالبهاء

• حقوق متبادله افراد در خانواده

حضرت عبدالبهاء در یکی از خطابات مبارکه خود می فرماید:

« به موجب تعالیم حضرت بهاءالله خانواده که یک واحد انسانی محسوب است ، باید طبق اصل تقدیس و احترام ، تعلیم و تربیت یابد و جمیع فضائل و کمالات به وی القا گردد . تمامیت و جامعیت روابط عائله بایستی پیوسته مورد توجه قرار گیرد و حقوق و شؤون اعضا کل محترم و محفوظ باقی ماند . حقوق فرزند ، حقوق پدر و مادر هیچ یک از آنها نباید پایمال شود و معرض تخطی و تجاوز واقع گردد و در عین حال هیچ یک نباید جنبه انفرادی و مطلق اختیار نماید . همان طور که فرزند نسبت به پدر خویش دارای پاره ای تعهدات است ، پدر نیز به همان قرار صاحب وظایفی است که باید در حق فرزند مجری دارد . مادر ، خواهر و دیگر اعضاء عائله نیز هر یک دارای حدود و مقامات مخصوصه اند . جمیع این حدود و مشخصات بایستی مورد احترام واقع گردد و در عین حال وحدت و یگانگی خانواده محفوظ و کن یَتنَیر باقی ماند . ناراحتی هر یک باید ناراحتی عموم تصور شود و راحت و آسایش هر عضو ، راحت و آسایش اعضاء دیگر و بالاخره اعتلا و افتخار هر فرد ، اعتلا و افتخار سایر افراد تلقی گردد . » ۱

• هر خانواده ای در صورت وجود وحدت ترقی خواهد کرد

حضرت عبدالبهاء می فرماید:

« ملاحظه نمائید هنگامی که در یک خانواده همبستگی و وحدت موجود باشد چگونه امور آن اداره و هدایت می شود . اعضاء آن چه پیشرفتی می نمایند و چگونه در این عالم فانی سعادت و کامرانی حاصل می کنند ؛ امور و احوالشان منظم است ؛ از آرامش و آسایش برخوردارند و از امنیت و اطمینان بهره بردار ؛ موقعیشان پر از اطمینان است و موقفشان سبب غبطه دیگران . چنین عائله ای روز به روز مقام و مرتبتش افزون گردد و عزّت و حُرمتش مُستدام شود . » ۲

۱- آثار مبارکه تربیت بهائی صص ۱۲۳- ۱۲۲ ۲ - منتخباتی از آثار حضرت عبدالبهاء صص ۲۷۹

به یقین مبین حضرت شوقی افندی مایل و مشتاق هستند مشاهده نمایند که شما و سایر احبا تمامی وقت و انرژی خود را صرف خدمت به امر الهی می کنید؛ زیرا ما به نفوس فعال و شایسته نیاز مبرم داریم. اما خانه و خانواده نیز مؤسسه ایست که حضرت بهاءالله به جهت تقویت و نه تضعیف آن ظهور نموده اند. متأسفانه فقط به دلیل غفلت از این نکته وقایع ناگوار بسیاری در خانواده های بهائی رخ داده است. به امرالله خدمت کن، اما متوجه وظائف خود در قبال خانواده ات نیز باش. این به عهده خود شماست که نقطه اعتدال را یافته، مراقب باشید که هیچکدام از این دو امر خطیر شما را نسبت به دیگری به غفلت و بی توجهی دچار نسازد.

انوار هدایت شماره ۷۳۷

۴. نکات مهم جهت تقویت و تحکیم خانواده

روابط میان زن و شوهر بایستی بر اساس ایده آل و آرمان بهائی راجع به حیات خانوادگی مورد ملاحظه و بررسی قرار گیرد. حضرت بهاءالله جهت تحقق وحدت در عالم انسانی ظاهر شدند که اساسی ترین نوع آن همان وحدت خانوادگی است. بنابراین هر کس باید بر این باور باشد که امر الهی مصمم است خانواده را تقویت نماید نه تضعیف و یکی از عوامل اصلی در تقویت وحدت خانوادگی، مشورت صمیمانه می باشد. روح حاکم بر خانواده، همان گونه که در مورد جامعه به عنوان یک کل نیز صادق است، بایستی حاکی از این "شعار امرالله" باشد که به فرموده حضرت ولی محبوب امرالله "نه قدرت نمائی مستبدانه، بلکه دوستی و رفاقت متواضعانه است و نه تحکم مطلق العنان؛ بلکه روح مشورت صریح و صمیمانه است".

مکتوب منیع معهد اعلی خطاب به محفل ملی نیوزلند ۲۸ دسامبر ۱۹۸۰ - انوار هدایت ص ۲۷۵

۶. دو حکایت از حیات جمال اقدس ابھی

حضرت ورقه علیا فرموده اند که آسیه خانم مادر عزیز ما بر اثر بلایا و مصائب وارده نحیف و ناتوان شده بودند و از عهده کارهای سخت بر نمی آمدند و این حالت جمال مبارک را فوق الحد متأثر می ساخت و ایشان گاهی برای کمک به مادرمان در پخت و پز شخصاً شرکت می فرمودند. عموی ما جناب کلیم هم در جمیع احوال مساعد و معاون و تسلی دهنده ما بودند. ۱

آقا میرزا محمد باقر طیب شیرازی چنین حکایت نموده:

روزی پس از آنکه جمال مبارک جمیع زائرین و مجاورین را بعد از تشرّف روزانه از حضور مرخص نمودند امر فرمودند که او در حضور بماند سپس او را مخاطب ساخته فرمودند خانواده شما نگرانند به موطن خود مراجعت کنید و به تبلیغ امرالله مشغول شوید سکه پنج قرانی نیز به او عنایت کرده دستور فرمودند که از راه زمینی به شیراز مراجعت کند و چون آقا میرزا باقر رجای لوح داشتند جمال قدم قلمدانی را که در طاقچه بالای سر مبارک بود برداشتند و با ناخن سر قلم را مرتب کرده لوحی مرقوم و به او عنایت کردند. در طول راه به هر آبادی که می رسیدند چون طیب بوده اهالی به او مراجعه می نموده اند و از برکت وجه مرحمتی جمال مبارک نه تنها خرج سفر خود را تأمین کرده بلکه مبلغی هم اندوخته است. وقتی به شیراز رسیده و با اهل بیت ملاقات کرده معلوم شده دقیقاً همان روزی که هیکل مبارک او را احضار و امر به مراجعت فرموده اند همسر ایشان دست تضرّع به آستان الهی بلند کرده و رجوع شوهر را از خدا خواسته است. ۲

۱ - داستانهایی از حیات عنصری جمال اقدس ابھی ص ۱۹

۲ - داستانهایی از حیات عنصری جمال اقدس ابھی ص ۵۷

۵. زندگی خانوادگی بهائی

اساس خانواده بهائی بر ازدواج نهاده شده و این ازدواج به خلاف عقیده رائج در عصر ما یک قرارداد صرف نیست که هر لحظه بتوان فسخ کرد؛ بلکه یک نهاد مقدس و بنیاد روحانی است. حضرت عبدالبهاء می فرمایند که « ازدواج اهل بها باید ارتباط جسمانی و روحانی هر دو باشد. » به زبان دیگر اتحاد میان زن و مرد در ورای حیات جسمانی ادامه می پذیرد و در باطن تجسمی از وحدت حقیقی است ... عشق اگر با مهربانی و انس و رفاقت و همکاری و همدلی توأم شود، آن وقت ریشه می کند و وقتی وفا و احترام به هویت و شخصیت همسر ریشه این عشق را محکم می سازد هیچ طوفانی در زندگی نمی تواند کاخ استوار محبت را خلل رساند ... حضرت عبدالبهاء تأکید فرموده اند که باید حقوق متقابل همه اعضای خانواده محترم شمرده شود و رعایت گردد. چون در جامعه پدر سالاری قدیم آراء و حقوق زنان کمتر مورد توجه بود اهل بهاء باید به جبران گذشته توجهی استثنائی به رعایت حال و عقیده و سلیقه و حقوق همسران خویش نشان دهند و چون باز به فرموده مبارک زنان بیش از مردان محتاج تشویق و تشجیع هستند از پشتیبانی و دل گرم کردن آنان در هر فرصتی که به دست آید کوتاهی نورزند ... اطفال هم در خانواده بهائی حق حیات و حق ابراز وجود دارند. باید آنان را در گفتگوها و مشاوره های خانوادگی شرکت داد و همچنان که احباء احترام اکابر کنند اکابر هم باید رعایت و ملاحظه کوچکتران را بنمایند و به آنان در حد معقول پر و بال دهند؛ خصوصاً وقتی اطفال به سن نوجوانی و بلوغ می رسند باید به فکر و ذوق و نظر آنان توجه مخصوص نمود و به جای امر و نهی و تحکم، مطالب را به صورت معقول و مستدل بر آنها مطرح کرد و آنان را مجاب و قانع نمود...

چون اساس زندگی زناشوئی بهائی بر ملاحظات مادی و صوری تنها نیست لذا پایه آن از ابتدا بر ارتباطی والا که جمع رابطه جسمانی و روحانی است نهاده شده. چون هدف خوشبخت کردن یکدیگر و تکامل و ترقی ابدی در جوار یکدیگر است لذا اتفاقات کوچک و ناچیز زندگی که ممکن است موجب سوء تفاهم شود چشمه زلال سعادت

خانوادگی را آلوده نخواهد کرد. « قلوبشان باید وسیع و منشرح به وسعت جهان الهی باشد. » ... وقتی توجه به این نکته می شود که ارتباط زن و مرد به صورت اتحاد حقیقی باید در جمیع مراتب وجود و در جمیع عوالم الهی حفظ گردد البته حوادث و سوانح زودگذر این جهان فانی نمی تواند غباری بر دامن آن اتحاد آسمانی بنشانند. به قول شاعر :

هر چیز که بینی اثرش کم شود آخر
جز عشق کز او تا به قیامت اثری هست

پیام بهائی شماره ۱۷۷ صص ۳۷ - ۳۵